

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ЖІНКА В СУЧАСНОМУ
АНГЛІЙСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ»**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи Ang1-M19
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська))
Іванищук Юліани Богданівни

Керівник: **Фрасинюк Н.І.**,
кандидат філологічних наук,
старший викладач
кафедри англійської мови

Рецензент:
Зданюк Т.В., кандидат педагогічних
наук, доцент кафедри німецької мови

Кам'янець-Подільський – 2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СУЧАСНІ НАУКОВІ УЯВЛЕННЯ ПРО КОНЦЕПТ, МОВНУ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНУ КАРТИНИ СВІТУ	6
1.1. Поняття «картина світу», «мовна картина світу» і «концептуальна картина світу» у лінгвістиці.....	6
1.2. Основні вектори інтерпретації концепту	14
1.3. Концепт ЖІНКА в англійській мовній картині світу	29
1.4. Методика аналізу способів репрезентації концепту ЖІНКА	34
Висновки до першого розділу	37
РОЗДІЛ 2. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ЖІНКА В СУЧАСНОМУ АНГЛІЙСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ	39
2.1. Художній дискурс у лінгвістиці	39
2.2. Мовні засоби вербалізації концепту ЖІНКА у художньому дискурсі .	43
2.2.1. Мікроконцепт «Внутрішні характеристики».....	49
2.2.2. Мікроконцепт «Зовнішні характеристики».....	58
Висновки до другого розділу	63
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71

ВСТУП

Ментальність народу актуалізується в найбільш значущих «культурних» концептах мови, що відображають національні пріоритети і ідеали. Знаходячись під впливом змін історичних обставин, лінгвокультурні концепти разом з тим зберігають свою традиційну форму і значимість в мові протягом існування національної спільноти.

Дослідження концепту ЖІНКА дозволяє підійти до вивчення статі як культурної репрезентації і розкрити його багатосторонній зміст, а саме соціальний, психологічний та культурний аспекти.

Актуальність даного дослідження визначається значимістю обраного концепту в системі цінностей сучасного носія англійської культури, в зв'язку із змінами соціально-політичних процесів в суспільстві. Зростаюча роль жінки в сучасному світі, розширення сфери її залучення в соціально-політичне життя суспільства, привели до зміни стереотипних уявлень, що, в свою чергу, викликало значні зміни в області мови, концептуально пов'язаної з поняттям "жінка".

Предметом даної дипломної роботи є концепт ЖІНКА в сучасному англійському художньому дискурсі.

Об'єктом вивчення є вербальні засоби концепту ЖІНКА в сучасному англійському художньому дискурсі.

Метою дипломної роботи є виявлення вербальних засобів реалізації концепту ЖІНКА в сучасному англійському художньому дискурсі, а також, опис концептуальних ознак концепту ЖІНКА в сучасному англійському художньому дискурсі.

Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- окреслити параметри розрізнення понять «картина світу», «мовна картина світу» і «концептуальна картина світу»;
- дати аналітичний огляд основних напрямів осмислення поняття «концепт»;

- проаналізувати поняття «дискурс» та «художній дискурс» у лінгвістиці;
- визначити вербальні засоби концепту ЖІНКА в сучасному англійському художньому дискурсі;
- визначити концептуальні ознаки концепту ЖІНКА в сучасному англійському художньому дискурсі;

Методи дослідження зумовлені метою, поставленими завданнями та фактичним матеріалом. Матеріал проаналізовано із залученням *індуктивного* й *дедуктивного* методів. Під час дослідження було застосовано *метод лінгвістичного опису*, який передбачає вивчення мовного явища, систематизацію та узагальнення особливостей функціонування засобів експлікації змісту концепту ЖІНКА в англійській мові; *компонентний аналіз* використано при дослідженні словникових дефініцій ядерної лексеми-ідентифікатора концепту ЖІНКА; *концептуальний аналіз мовних одиниць* для встановлення концептуальних ознак концепту ЖІНКА, *контекстуально-інтерпретаційний аналіз* для виявлення і аналізу засобів мовної репрезентації концепту ЖІНКА.

Матеріал дослідження складають фрагменти сучасного англійського художнього дискурсу формально рівних висловлюванню або кільком висловлюванням, що містять засоби об'єктивації концепту ЖІНКА. Фрагменти виокремлені з художніх творів сучасного англійського автора Даніел Стіл ("*Happy Birthday*", "*Heartbeat*", "*Lone Eagle*").

Практичне значення роботи полягає в можливості використання результатів дослідження в нормативних університетських курсах з лексикології, лексикографії, стилістики, історії англійської мови, спецкурсах з когнітивної лінгвістики, національно-мовних картин світу, психолінгвістики, лінгвокультурології, теорії міжкультурної комунікації.

Теоретичне значення дослідження визначається тим, що в ньому цілісно проаналізовано систему засобів вербалізації концепту ЖІНКА в

художньому дискурсі, визначено специфічні характеристики, місце і роль жінки в індивідуальному світобаченні сучасного соціуму.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків та списку опрацьованих джерел і літератури.

У вступі обґрунтовано вибір теми дослідження, її актуальність, визначено мету, завдання, об'єкт і предмет, описано методи дослідження та розкрито практичне та теоретичне значення.

В першому розділі «Концепт ЖІНКА в мовній та концептуальній картинах світу» – розглядаються поняття мовної, концептуальної та наукової картин світу в їх співвідношенні, поняття концепту в лінгво-когнітивній парадигмі сучасної лінгвістики, подається також огляд лінгвістичної літератури, присвяченої вивченню концепту ЖІНКА.

У другому розділі «Вербалізація концепту ЖІНКА в сучасному англійському художньому дискурсі» досліджуються вербальні засоби концепту ЖІНКА в сучасному англійському художньому дискурсі.

У Загальних висновках узагальнено теоретичні та практичні результати проведеного дослідження.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У мовознавстві розрізняють картину світу концептуальну і мовну. Першій як одиниці відповідають поняття, другій – значення слова. Однак для розуміння явищ і процесів, що відбуваються саме в мовній картині світу важливим є ще й третій складник – домовна картина світу, уявлення про світ, що не мають мовного вираження, але є джерелом для нього. У структурі мовної картини світу важливе її перебування у тричленній парадигмі картин світу: домовної, тобто психічної, концептуальної, тобто логічної та мовної – власне лінгвальної. Трьом рівням відповідають три наукових терміни: концепт як мовне уявлення про явище, який супроводжується у свідомості численними ознаками і асоціаціями, поняття як мовно-логічна одиниця, що є наслідком узагальнення найсуттєвіших із погляду мовця рис концепту, що супроводжується мовним вираженням, і значення слова, яке містить поняттєву основу й ускладнюється ознаками, пов'язаними в свідомості носіїв мови з цим концептом та з внутрішніми зв'язками. Концепт характеризується як психоментальна підоснова значення, а не саме значення, тому концепт передається в мові не окремим значенням слова, а певним лексико-семантичним мікрополем. Домовний рівень знання може збагачуватися не тільки за рахунок безпосереднього спостереження, а й за рахунок знань, здобутих за допомогою мовних засобів.

Концептуальні ознаки виявляються через семантику мови. Значення слів, речень, текстів служать джерелом знань про зміст тих чи інших концептів. Концепти репрезентуються словами, однак вся сукупність мовних засобів не дає повної картини концепту. Слово своїм значенням у мові являє собою лише частину концепту, в наслідок чого з'являється необхідність синонімії слова, потреба в текстах, які разом розкривають зміст концепту. Етнічна спільнота сприяє стандартизації образу, в результаті якої концепти стають загальнонаціональними, груповими або особистими. За допомогою картини світу ментальність пов'язана з культурою. Основною одиницею

ментальності є концепт даної культури, що реалізується в межах словесного знаку і мови взагалі, а також виражений у формі образу, поняття або символу. Відзначимо, що когнітивний та лінгвокультурний підходи до визначення концепту не є взаємовиключними. Концепт як ментальне утворення у свідомості індивіда є виходом на концептосферу соціуму, а отже, на культуру; концепт як одиниця культури є фіксацією суспільного досвіду, що стає здобутком індивіда. Інакше кажучи, ці підходи різняться векторами по відношенню до індивіда: когнітивний підхід – напрям від індивідуальної свідомості до культури, лінгвокультурний – напрям від культури до індивідуальної свідомості. Структура будь-якого концепту є складною.

Концепт ЖІНКА\WOMAN складається з ядра, ближньої периферії та дальньої периферії.

Проаналізувавши лексему *woman* у словниках англійської мови, ми виявили такі значення: 1) an adult female person; 2) a woman belonging to a particular category (as by birth, residence, membership, or occupation; 3) distinctively feminine nature; 4) a woman who is a servant or personal attendant; 5) *chiefly dialectal* : WIFE; 6) a woman who is extremely fond of or devoted to something specified.

Синонімами слова *woman* є: *lady, female, girl, person, lass, lassie, wife, colleen, daughter, mother, grandmother, aunt, niece, spouse, girlfriend*.

Ядро концепту ЖІНКА\WOMAN складають семи «жінка» («female»), «служниця» («servant»), «дружина» («wife»). Ці поняття являються мезоконцептами – ядерною зоною мегаконцепту ЖІНКА\WOMAN. Але будь-який мегаконцепт складається з мікроконцептів. У нашій роботі ми виділяємо 2 мікроконцепти: 1) «Зовнішні характеристики» (зовнішні ознаки, вік, одяг); 2) «Внутрішні характеристики» (морально-етичні якості, емоційнопсихологічні характеристики та стани, інтелект).

Ядерну зону семантико-асоціативного поля вербальних репрезентантів концепту ЖІНКА\WOMAN у романах сучасної американської письменниці Даніел Стіл «Happy Birthday», «Heartbeat», «Lone Eagle» формують похідні

словоформи від іменника *woman*, які позначають: 1) an adult female human being; 2) a woman belonging to a particular category. У романах жінка є дочкою, дружиною, сестрою, тіткою, подругою, дівчиною.

Ядерна зона семантико-асоціативного поля вербалізаторів ключового концепту ЖІНКА\WOMAN також містить, крім похідних словоформ, прямі лексико-семантичні номінації, виражені синонімами відповідних похідних словоформ, а саме іменники *lady, female, girl, person*.

Ближню периферію семантико-асоціативного поля вербальних репрезентацій концепту ЖІНКА\WOMAN сформовано засобами непрямой стилістичної номінації, зокрема, такими лексико-семантичними стилістичними прийомами як метафори: *face brightened, eyes laughed, eyes sparkled, lit eyes*; епітетами, які описують жінку позитивно і негативно: *She was funny and witty, and unpretentious, in spite of her fame. You're going to make me an honest woman. He thought she was a remarkable woman. She's an incredibly competent young woman, She was a surprisingly stupid woman, given who she was*; образними порівняннями: *like an ecstatically happy woman, like a giant bird sitting on a perch, like a wild proud bird, like a little girl, like a visitor from another planet, like a busy man.*

Дальню периферію семантико-асоціативного поля вербальних репрезентацій концепту ЖІНКА\WOMAN представлено засобами опосередкованої лексико-семантичної номінації, які у виокремлених контекстах описують концепт ЖІНКА\WOMAN, що проявляється як у діях художніх персонажів так і в описі зовнішніх та внутрішніх характеристик.

У своїх романах Даніел Стіл використовує низку мовних одиниць, якими характеризуються концепт ЖІНКА\WOMAN. Ця група складається передусім з одиниць, що належать до іменникового, прикметникового та фразового лексико-семантичних полів, які унаочнюють номінативний простір цих якостей. Для зображення нерозумності жінки автор використовує *silly, stupid, a fool*. В аналізованих романах для змалювання концепту ЖІНКА\WOMAN вжито такі семи:

б) відсутність здорового глузду чи розумових здібностей, повільність сприйняття: *She was silly, His woman was silly. she was being incredibly stupid;*

7) наявність інтелекту. Для ствердження розумових якостей автор часто вживає лексеми *clever, smart* та варіації виразу *to have sense*: *She's a smart, educated, employed, decent-looking; Andy had been very clever about it, and she was fighting like a tiger to keep her; She was a beautiful, talented, intelligent young woman;*

8) рішучість дій: *She was a woman who climbed mountains and was willing to conquer the world;*

9) хоробрість: *April was very brave about it and didn't complain.*

10) зайнятість: *She had been too busy to think about it.*

Сучасна жінка має глибоке емоційне навантаження. Наголос падає на емоційні переживання, роздуми, на внутрішній світ людини; аналіз побаченого, почутого впливає на подальші рішення. Діалогічне мовлення переважає над монологічними, жінки часто діляться своїми роздумами з іншими, тому що жінка хоче бути почутою, вона переконує протилежну стать у правильності свого світобачення, захищає свою гідність чи то у відкритий спосіб, чи в роздумах, бореться за своє місце в суспільстві. Жінка вільна у своїх уподобаннях. Якщо потрібно, вона зможе постояти за себе. Сучасна письменниця Даніель Стіл показує як змінилися пріоритети сучасного світу. Пріоритетами стає саморозвиток і кар'єра. Сучасна жінка перебуває у постійному русі: пізнає себе, заглиблюється у свою феміністичну сутність, удосконалює себе. Якщо жінка захоче, вона бориться за нове кохання; вона віддається тому, хто може зробити її щасливою: Сучасна жінка постає незалежною особою, яка ставить перед собою завдання бути незалежною та успішною, вона хоче будувати кар'єру, мати успіх у житті. Щастя для сучасної жінки—це: успіх на роботі, розкішне життя, щаслива родина. Свобода відіграє важливу роль у її житті.

Мікроконцепт «Зовнішні характеристики» складається з таких когнітивних моделей як когнітивна модель «зовнішність – людина» і когнітивна модель «зовнішність – мода».

Когнітивна модель «зовнішність - людина» реалізована за допомогою мовних слововживань: *fat geezer; hands; big Adam's apple; acne scars; good looks of one of those French film actors of the day; true dandy; old codger; malicious-seeing grin; cigarette perched at a graceful angle in his tapered, bony fingers; hyperspace-librarian, girl-geek*. Серед основних сем нами виділено декілька елементів, серед яких: *статура (a wiry build; the large features in the trim body); голова (Her head is narrow and almost entirely fleshless) , волосся (blond hair in a buzz cut; A slick of oiled black hair, dyed assuredly, she had frizzy hair; gently tinted light-brown hair), обличчя (coarse weathered face; with a long, slender face; green eyes that were strikingly catlike, her eyes were huge and blue),_ноги_(legs that seemed to start at her armpits; beautiful long legs), шия (her tortoise; stringy neck; long neck), груди : (her breasts are saggy and have enormous dark nipples; Her breasts were slightly enlarged).*

Мікроконцепт «Зовнішні характеристики» вербалізується такими епітетами: *adonic, blooming, bright, cherry cheeked, dapper, dishy, fit to be seen, glossy, glowing, grand, in full bloom, jaunty, natty, not amiss, ornamental, proper, quaint, rosy, rosy cheeked, ruddy, shining, showy, sleek, smart, sparkling, specious, spotless, spruce, symmetrical, regular, tricky, trig, trim, unspotted*.

Можна констатувати, що ступінь оцінки лексичної одиниці визначається контекстом і її сполучуваністю з іншими лексичними одиницями. За даними нашого корпусу часто при описі зовнішньої привабливості вживається порівняння: *look like a fairy princess, like a porcelain doll*.

Сучасна красива жінка виглядає елегантною, ефектною, бездоганною, сексуальною, про неї кажуть *a glamour girl, smasher, knockout, ravisher, sweetheart, peach, lulu, looker, mantrap, dish, siren, Venus, femme fatale*,

goodlooker, corker, cracker, stunner, doozy, doozer, підкреслюючи сексапільність жінки, її здатність зваблювати.

Когнітивна модель «зовнішність – мода» показує саме відчуття смаку сучасної жінки, відповідності канонам моди в одязі та аксесуарах. Сучасна жінка любить стильно одягнутися і завжди виглядати красиво: *She was a legend and a star, and she looked like one even at a quiet family dinner. She had worn a soft beige angora sweater with gold threads woven through it, with beige suede pants, high heeled sexy Italian boots, diamond earrings, and perfectly cut blond hair.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арутюнова Н. Д. Дискурс. Языкознание. Большой энциклопедический словарь. М.: Большая Российская энциклопедия, 1998. С.136-137.
2. Аскольдов-Алексеев С. А. Концепт и слово. *Русская словесность. От теории словесности к структуре текста. Антология.* М. : Академия, 1997. С. 267–280.
3. Бабушкин А. П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка. Воронеж : Изд-во Воронеж, гос. ун-та, 1996. 104 с.
4. Бідна Т. О. Дієслівне поле концепту жінка в оригіналі та перекладах роману М. Мітчел «Gone With The Wind». *Наукові записки. Випуск 75 (5). Серія : Філологічні науки (мовознавство) : У 5 ч.* Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. Ч. 5. С. 101 - 106.
5. Белова А. Д. Поняття “стиль”, “жанр”, “дискурс”, “текст” у сучасній лінгвістиці. *Іноземна філологія.* К.: Вища школа, 2002. Вип. 32-33. С. 7–14. 4.
6. Белова А. Д. Языковые картины мира в рамках когнитивно-дискурсивной парадигмы. *Культура стран причерноморья.* Симферополь. Вип. 29. С. 17 – 23.
7. Богданов В. В. Текст и текстовое общение / Богданов В. В. – СПб.: Изд-во С.-Петербур. гос. ун-та, 1993. – 68 с.
8. Болдырев Н. Н. Когнитивная семантика. Тамбов : Изд-во Тамбовск. гос. ун-та, 2001. 123с.
9. Брутян Г.А. Языковая картина мира и ее роль в познании. *Методологические проблемы анализа языка.* Ереван. 1976. С.57–65.
10. Вайсгербер Й. Л. Родной язык и формирование духа. М. : Изд-во Моск. ун-та, 1993. 224 с.
11. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. М. : Русские словари, 1997. 416 с.
12. Вільчинська Т. Концепт крізь призму аксіологічної прагмалінгвістики. *Мовознавчий вісник.* 2006. С. 46–54.

13. Витгенштейн Л. Философские исследования. Философские работы. М. : Изд-во Гнозис, 1994. Ч. 1. 612 с.
14. Воркачев С. Г. Счастье как лингвокультурный концепт. М. : ИТДГК "Гнозис", 2004. 236 с.
15. Голобородько К. Ю. Лінгвістичний статус концепту. Лінгвістика. 2003. Вип. 1. С. 16–21.
16. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу. К. : Логос, 2004. 284 с.
17. Гольдберг В. Б. Структурные связи в лексико-фразеологическом поле. *Язык как функциональная система* : сб. ст. к юбилею проф. Н. А. Кобриной / отв. ред. Н. Н. Болдырев. Тамбов : Изд-во Тамбовск. ун-та, 2001. С. 57–62.
18. Григорьева В. С. Дискурс как элемент коммуникативного процесса: прагмалингвистический и когнитивный аспекты: монографии. Тамбов: Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2007. 288 с.
19. Демьянков В. З. Понятие концепт в художественной литературе и в научном языке. *Вопросы филологии*. 2001. № 1. С. 35–47.
20. Делез Ж., Гваттари Ф. Что такое философия? СПб.: Алетейя, 1998. 288 с.
21. Жаботинская С. А. Когнитивная лингвистика: принципы концептуального моделирования. *Лінгвістичні студії*. 1997. С. 3–12.
22. Жайворонок В. В. Проблема концептуальної картини світу та її мовного вираження. *Культура народів Причорномор'я*. 2002. № 32. С. 51–53.
23. Залевская А. А. Национально-культурная специфика картины мира и различные подходы к ее исследованию. *Языковое сознание и образ мира*. 2000. С. 39–54.
24. Звегинцев В. А. Семасиология. М. : Изд-во Московск. ун-та, 1957. 321 с.
25. Зусман В. Г. Концепт в системе гуманитарного знания. *Вопросы литературы*. 2003. № 2. С. 3–29.
26. Иванова Л. П. Проблема співвідношення мовної особистості та національно-мовної картини світу. Проблеми зіставної семантики. 2002. Вип. 5. С. 34–36.

27. Іващенко В. Л. Художній концепт: проблема визначення на рівні ментальних структур як форм відображення дійсності (на матеріалі життєтворчості Т.Г.Шевченка). *Науковий вісник Волинського державного університету: Мовознавство*. 2004. №6. С. 98–103.
28. Карасик В. И. Лингвокультурный концепт как единица исследования. *Методологические проблемы когнитивной лингвистики*. 2001. С. 75–80.
29. Карасик В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. М. : Гнозис, 2004. 390 с.
30. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность. М. : Наука, 1987. 263 с.
31. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства. К. : Академія, 2006. – 334 с.
32. Колесов В. В. Язык и ментальность. СПб. : Петербургское Востоковедение, 2004. 240 с.
33. Компанцева Л. Ф. Концепт и концептуальный анализ: аналитическая палітра (сопоставительный анализ славянских (русских и украинских) лингвистических теорий и положений философской школы Бернарда Лонергана). *Наукові записки Луганськ. нац. пед. ун-ту ім. Т. Шевченка. Серія : “Філологічні науки”*. Вип. 6 : Концептологія : світ – мова – особистість. 2005. С. 68–97.
34. Кононенко І. В. Мова і народна культура. *Мовознавство*. 2001. № 3. С. 63–69
35. Кондратенко Н. Поліфонія як вияв карнанвалізації мови в художньому дискурсі некласичної парадигми. *Мова*. 2012. № 18. С. 205–208.
36. Корнилов О. А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов. М. : Че Ро, 2003. 349 с.
37. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. К. : Видав. центр «Академія», 1999. 288 с. Бібліогр. : с. 257–267.
38. Краснобаєва-Чорна Ж.В. Інтегральний підхід до інтерпретації концепту (філософський та лінгвокультурологічний вектори). *Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць*. Донецьк: ДонНУ, 2006. Вип. 14. С. 27-31.
39. Красних В. В. От концепта к тексту и обратно (к вопросу о психолингвистике текста). *Вестн. Московского ун-та. Сер. : Филология*, 1998. № 1. С. 53–70.

40. Кубрякова Е. С. Языковое сознание и языковая картина мира. *Филология и культура*. 1999. С. 3–16.
41. Літяга В. Поняття «концепт» у парадигмі сучасних лінгвістичних досліджень. *Вісник Київського нац. ун-ту імені Тараса Шевченка*. Серія : Іноземна філологія. Київ : Вид во КНУ ім. Т. Шевченка, 2013. № 1 (46). С. 48–50.
42. Лисиченко Л. А. Мовна картина світу та її рівні. *Зб. Харківськ. історико-філософського тов.* 1998. Т. 6. С. 129–144.
43. Лисиченко Л. А. Структура мовної картини світу. *Мовознавство*. 2004. № 5–6. С. 36–41.
44. Лихачев Д. С. Концептосфера русского языка. *Русская словесность. Антология*. 1997. С. 280–287.
45. Лотман Ю. Семиотика культуры и понятие текста. Таллин : Прогресс, 1992. 470 с.
46. Ляпин С. Х. Концептология: к становлению подхода. Концепты. *Научные труды Центроконцепта*. Архангельск: Изд-во Помор. ун-та, 1997. Вып.1. С. 11–35.
47. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика. Минск : Тетра Системс, 2004. 256 с.
48. Никитин М. В. Курс лингвистической семантики. М. : Высшая школа, 1996. 315 с.
49. Переломова О. С. Інтертекстуальність як системо твірна текстоводискурсивна категорія // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_34_10.
50. Попова З.Д., Стернин И.А. Понятие "концепт" в лингвистических исследованиях. Воронеж: Воронежский ГУ, 1999-2000. 30 с.
51. Постовалова В.И. Картина мира в жизнедеятельности человека / В.И.Постовалова // Роль человеческого фактора в языке. Язык и картина мира / Отв. ред.Б.А. Серебренников. – М., 1988. – С. 8-69.

52. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: «Довкілля-К», 2006. 716 с.
53. Сепир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии. М. : Прогресс, 1993. 350 с.
54. Серебренников Б. А. Роль человеческого фактора в языке: Язык и мышление. М. : Наука, 1988. 242 с.
55. Сімонок В. Мовна і концептуальна картини світу. Семантика мови і тексту. 2006. С. 279–282.
56. Слухай Н. В. Сучасні лінгвістичні теорії концепту як мовно-культурного феномену. Мовні і концептуальні картини світу. 2002. Вип. 7. С. 462–469.
57. Слышкин Г. Г. Лингвокультурный концепт как системное образование. *Вестник Воронежск. гос. ун-та. Серия: «Лингвистика и межкультурная коммуникация»*. 2004. № 1. С. 29–34.
58. Смирнов И. П. Генезис. *Философские очерки по социокультурной начинательности*. СПб. : Алетейя, 2006. С. 67 – 108.
59. Соколовская Ж. П. Картина мира в значениях слов– семантические фантазии или «катехизис семантики»? Симферополь : Таврия, 1993. 231 с.
60. Старко В.Ф. Концепт ГРА в контексті слов'янських і германських культур (на матеріалі української, російської, англійської та німецької мов): Автореф. дис. ... кандидата філол. наук / НАН України /. 2004. 16 с
61. Стернин И. А. Методика исследования структуры концепта. *Методологические проблемы когнитивной лингвистики*. Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 2001. С. 58–65.
62. Степанов Ю. С. Гуманитарная наука сегодня. Её сфера и предмет // *Концепты. Тонкая плёнка цивилизации*. М. : Языки славянских культур, 2007. 248 с.
63. Шафиков С. Г. Категории и концепты в лингвистике. *Вопр. языкознания*. 2007. № 2. С. 3 – 17.

СПИСОК ДОВІДНИКОВИХ ДЖЕРЕЛ

64. Філософський енциклопедичний словник / [ред. кол. В. І. Шинкарук та ін.]. – К. : Абрис, 2002. – 401 с.
65. Cambridge Online Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника : www.dictionary.cambridge.org.
66. Longman Dictionary of Contemporary English Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника : <http://www.ldoceonline.com/dictionary.htm>.
67. Merriam-Webster Dictionary [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.merriam-webster.com/>
68. Online Etymology Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника : <http://www.etymonline.com>
69. Oxford Online Dictionary [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.oxford.com/>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

70. Daniel Steel. Happy Birthday. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://danielsteel.com/stories/happy-birthday/>
71. Daniel Steel. Heartbeat. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://danielsteel.com/stories/heartbeat/>
72. Daniel Steel. Lone Eagle [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://danielsteel.com/stories/lone-eagle/>
- 73.